

BÀI 67-68 ÔN TẬP : THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

MỤC TIÊU

HS được củng cố và mở rộng hiểu biết về mối quan hệ giữa sinh vật và sinh vật thông qua quan hệ thức ăn trên cơ sở HS biết :

- Vẽ và trình bày sơ đồ (bằng chữ) mối quan hệ về thức ăn của một nhóm sinh vật.
- Phân tích được vai trò của con người với tư cách là một mắt xích của chuỗi thức ăn trong tự nhiên.

ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Hình trang 134, 135, 136, 137 SGK.
- Giấy A0, bút vẽ đủ dùng cho các nhóm.

HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

Hoạt động 1 : THỰC HÀNH VẼ SƠ ĐỒ CHUỖI THỨC ĂN

* *Mục tiêu* : Vẽ và trình bày sơ đồ (bằng chữ) mối quan hệ về thức ăn của một nhóm vật nuôi, cây trồng và động vật sống hoang dã.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc cả lớp

GV hướng dẫn HS tìm hiểu các hình trang 134, 135 SGK thông qua câu hỏi :

Mối quan hệ thức ăn giữa các sinh vật được bắt đầu từ sinh vật nào ?

Bước 2 : Làm việc theo nhóm

- GV chia nhóm, phát giấy và bút vẽ cho các nhóm.
- HS làm việc theo nhóm, các em cùng tham gia vẽ sơ đồ mối quan hệ về thức ăn của một nhóm vật nuôi, cây trồng và động vật sống hoang dã bằng chữ.

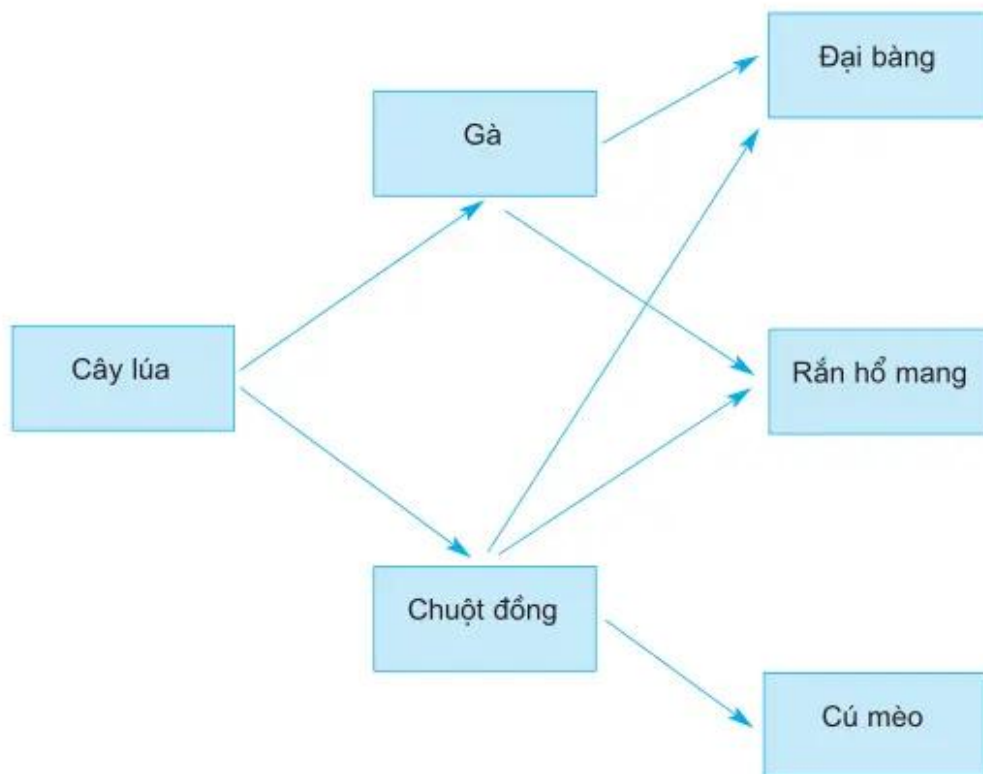
- Nhóm trưởng điều khiển các bạn lần lượt giải thích sơ đồ trong nhóm.

Bước 3 :

- Các nhóm treo sản phẩm và cử đại diện trình bày trước lớp.
- GV đặt câu hỏi :
So sánh sơ đồ mối quan hệ về thức ăn của một nhóm vật nuôi, cây trồng và động vật sống hoang dã với sơ đồ về chuỗi thức ăn đã học ở các bài trước, em có nhận xét gì ?
- GV giảng : Trong sơ đồ mối quan hệ về thức ăn của một nhóm vật nuôi, cây trồng và động vật sống hoang dã ta thấy có nhiều mắt xích hơn.
Cụ thể là :
  - + Cây là thức ăn của nhiều loài vật. Nhiều loài vật khác nhau cùng là thức ăn của một số loài vật khác.
  - + Trên thực tế, trong tự nhiên mối quan hệ về thức ăn giữa các sinh vật còn phức tạp hơn nhiều, tạo thành lưới thức ăn.

Kết luận

Sơ đồ mối quan hệ về thức ăn của một nhóm vật nuôi, cây trồng và động vật sống hoang dã :

Hoạt động 2 : XÁC ĐỊNH VAI TRÒ CỦA CON NGƯỜI TRONG CHUỖI THỨC ĂN TỰ NHIÊN

* *Mục tiêu* : Phân tích được vai trò của con người với tư cách là một mắt xích của chuỗi thức ăn trong tự nhiên.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc theo cặp

- GV yêu cầu HS quan sát các hình trang 136, 137 SGK.
  - + Trước hết kể tên những gì được vẽ trong sơ đồ (*hình 7* : Người đang ăn cơm và thức ăn, *hình 8* : Bò ăn cỏ, *hình 9* : Các loài tảo → Cá → Cá hộp (thức ăn của người).
  - + Dựa vào các hình trên, bạn hãy nói về chuỗi thức ăn, trong đó có con người.
- HS thực hiện nhiệm vụ theo gợi ý trên cùng với bạn.
- GV kiểm tra và giúp đỡ các nhóm.

Bước 2 : Hoạt động cả lớp

- GV gọi một số HS lên trả lời những câu hỏi đã gợi ý trên.
- Dưới đây là gợi ý về sơ đồ chuỗi thức ăn trong tự nhiên có con người dựa trên các hình ở trang 136, 137 SGK.

Các loài tảo → Cá → Người (ăn cá hộp)

Cỏ → Bò → Người

Trên thực tế thức ăn của con người rất phong phú. Để đảm bảo đủ thức ăn cung cấp cho mình, con người đã tăng gia, sản xuất, trồng trọt và chăn nuôi. Tuy nhiên, một số người đã ăn thịt thú rừng hoặc sử dụng chúng vào việc khác.

- GV hỏi cả lớp :
  - + Hiện tượng săn bắt thú rừng, phá rừng sẽ dẫn đến tình trạng gì ?
  - + Điều gì sẽ xảy ra nếu một mắt xích trong chuỗi thức ăn bị đứt ? (Nếu không có cỏ thì...).
  - + Chuỗi thức ăn là gì ?
  - + Nêu vai trò của thực vật đối với sự sống trên Trái Đất.

Kết luận

- Con người cũng là một thành phần của tự nhiên. Vì vậy chúng ta phải có nghĩa vụ bảo vệ sự cân bằng trong tự nhiên.

- Thực vật đóng vai trò cầu nối giữa các yếu tố vô sinh và hữu sinh trong tự nhiên. Sự sống trên Trái Đất được bắt đầu từ thực vật. Bởi vậy, chúng ta cần phải bảo vệ môi trường nước, không khí, bảo vệ thực vật đặc biệt là bảo vệ rừng.